

Pressmeddelande 2025-11-17

Slopa inte det kommunala vetot mot uranbrytning

Förslaget att ta bort det kommunala vetot mot uranbrytning är ett allvarligt ingrepp i den lokala demokratin. Norrbottens Kommuner avvisar bestämt varje försök att inskränka det kommunala självstyret och rätten att värna miljö, mark och invånarnas hälsa nu när vetot står på spel.

Klimat- och näringslivsdepartementets promemoria¹ föreslår att anläggningar för utvinning av kärnämnen inte längre ska klassas som kärntekniska anläggningar. Det skulle innebära att kommunfullmäktige inte längre får säga ja eller nej till uranbrytning inom kommunens gränser.

Norrbottens Kommuner riktar skarp kritik mot förslaget som inskränker både det kommunala självstyret och invånarnas möjlighet till inflytande över beslut som påverkar deras livsmiljö.

- Det kommunala vetot ger invånarna en röst i beslut som påverkar deras egen och kommande generationers framtid. Utan vetot försvinner det lokala inflytandet över markanvändning, miljö, hälsa och sociala frågor. Det är helt bakvänt att ta bort vetot i just frågor om uranbrytning där kommuninvånarna behöver ha ett verkligt inflytande genom deras förtroendevalda för att nå acceptans, säger Birgitta Larsson, ordförande Norrbottens Kommuner och kommunalråd Gällivare.

Det svenska regelverket är tydligt om att det kommunala självstyret är grundlagsskyddat. Det får inte begränsas utan mycket starka skäl och aldrig mer än nödvändigt.

- Vi ser inte att regeringen motiverar den stora inskränkningen av det kommunala självstyret som förslaget innebär. Om det går vidare i nuvarande form måste miljöbalken kompletteras med en tydlig bestämmelse som säkerställer att det kommunala vetot fortsatt gäller, säger Isak Utsi, vice ordförande Norrbottens Kommuner och kommunalråd Arjeplog.

Promemorian hävdar att kommunerna även utan sitt veto skulle kunna påverka genom planarbetet enligt plan- och bygglagen. Men erfarenheterna visar något helt annat. När det handlar om riksintressen har kommunernas möjligheter ofta visat sig mycket begränsade.

---

¹ [Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen](#) (KN2025/01478).

- Regeringen kan redan idag kräva att kommunerna antar, ändrar eller upphäver detaljplaner för att tillgodose riksintressen. Med det nya förslaget riskerar både nuvarande och kommande regeringar att köra över kommuner och invånare för att bryta uran. Det väcker stor oro för kommunerna i Norrbotten som har sett att påverkan genom planprocessen inte räckt till i andra gruvärenden, säger Birgitta Larsson.

Kontakt

Birgitta Larsson, ordförande Norrbottens Kommuner och kommunalråd
Gällivare (S) 072-598 84 75

Isak Utsi, vice ordförande Norrbottens Kommuner och kommunalråd Arjeplog
(S) 073-083 85 22

Om Norrbottens Kommuner

Norrbottens Kommuner är en intresseorganisation som företräder landets 14 nordligaste kommuner. Vi verkar för ett utökat kommunalt samarbete och ett hållbart samhällsbygge. I samverkan skapar vi konkurrenskraftiga arenor för dialog och kunskapsutveckling. Vi ger Norrbottens kommuner en samlad och tydlig röst, både hemma och ute i världen.